

Wrocław, 16 czerwca 2025 r.

Prof. dr hab. Artur Kowalczyk
Zakład Hodowli Drobiu
Instytut Hodowli Zwierząt
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

Ocena rozprawy doktorskiej

Pani mgr inż. Kamili Janickiej pt. „Profil behawioralny kur nieśnych jako czynnik determinujący parametry użytkowe i fizjologiczne ptaków”, wykonanej w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie
pod kierunkiem prof. dr. hab. Iwony Rozempolskiej – Rucińskiej

Podstawą opiniowanej rozprawy doktorskiej są spójne tematycznie trzy oryginalne prace naukowe (P1; P2; P3) ujęte przez Doktorantkę pod w/w tytułem, opublikowane w czasopismach znajdujących się w wykazie czasopism naukowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego:

1. Rozempolska-Rucińska I., Janicka K., Ziemiańska A., Kasperek K., Drabik K., Nowakowicz-Dębek B., Wlazło Ł., Czech A., Zięba G. (2023): Does social position affect well-being in laying hens? Journal of Animal and Feed Science, 32(3) 280-288, <https://doi.org/10.22358/jafs/159910/2023>
2. Janicka K., Drabik K., Wengerska K., Rozempolska-Rucińska I. (2025): Effect of Stocking Density on Behavioural and Physiological Traits of Laying Hens. Animals, 15, 604, <https://doi.org/10.3390/ani15040604>
3. Janicka K., Rozempolska-Rucińska I., Zięba G. (2024) Personality profile of laying hens as a selection criterion trait. Med. Weter. 80(12), 645-651, [doi:dx.doi.org/10.21521/mw.6938](https://doi.org/10.21521/mw.6938)

Artykuły stanowiące cykl prac będących przedmiotem rozprawy doktorskiej zostały opublikowane w latach 2023-2025 i są spójne tematycznie. Merytoryczny udział Doktorantki w powstaniu prac uznaję jako istotny i polegał, m.in. na współudziale w powstaniu koncepcji

badan, realizacji dowiadczen, opisu i interpretacji wynikow, wspolredakcji prac, korekcie prac po recenzjach. Wyszczegolnione publikacje zostaly opublikowane w miedzynarodowych czasopismach posiadajacych wskaznik oddziaływania (IF), laczna wartosc IF tych prac wynosi 4,500, a liczba punktow MNiSW = 270.

Wyniki zamieszczone w omawianych publikacjach polaczono polskojezycznym tekstem zawierajacym rozdzialy: Wykaz prac naukowych wchodzacych w sklad cyklu; Streszczenie (w jezyku polskim i angielskim); Wstep; Hipotezy i cele badan; Material i metody; Omowienie wynikow; Dyskusja; Podsumowanie i wnioski; Bibliografia; Publikacje wchodzace w sklad rozprawy doktorskiej; Oswiadczenia wspolautorow artykulow.

We wstepie Pani mgr inz. Kamila Janicka wskazuje na dynamiczny rozwoj przemyslu drobiarskiego, ktory zwiazany jest m.in. z duzym postepem genetycznym i stosowaniem nowoczesnych technologii chowu. Wykorzystywane w intensywnej produkcji jaj konsumpcyjnych systemy utrzymania kur nieśnych uwzgledniaja ich dobrostan, jednak wiedza na ten temat jest niepełna i wymaga nieustannego poszerzania. Autorka wskazuje, ze wlasciwy poziom dobrostanu jest powiazany z profilem behawioralnym ptakow, a wzorce nie sa zalezne wyłacznie od warunkow utrzymania ale rowniez uwarunkowan genetycznych i epigenetycznych. W dalszej czesci rozdzialu wskazuje potrzebe pelniejszej analizy wzorcow zachowan, proponujac okreslanie profilu behawioralnego, ktory poddaje ocenie wiele cech osobowosci ptakow, zwracajac rowniez uwage czytelnika na profil hormonow stresu majacy czesciowo wplyw na aktywnosc zwierzecia. Konczac ten rozdzial Doktorantka wskazuje mozliwosc wykorzystania profilu behawioralnego w pracy hodowlanej pod warunkiem analizy powiazan pomiedzy zachowaniem kur, a poziomem ich uzytkowosci oraz wskaźnikami fizjologicznymi. Uwazam, ze ta czesc pracy w trafny i syntetyczny sposob wprowadza czytelnika w omawiane zagadnienia pracy doktorskiej. Mam jednak prosbe o wyjasnienie watku naukowego w jednym ze zdann wstepu tj. cyt. "Warto jednak podkreślić, ze postep biologiczny i naukowy, taki jak selekcja w celu zwiekszenia produkcji, czesto wiazze sie z kompromisami i negatywnymi konsekwencjami dla kur...".

Cel badan i hipoteza badawcza sa prawidlowo sformulowane, koresponduja ze wstepem i zakresem prowadzonych badan.

W rozdziale „Material i metody” Autorka przedstawia kolejno dla wszystkich publikacji rasy kur, na ktorych prowadzono badania i byly to: Zielononozka kuropatwiana, Rhode Island Red i Rhode Island White. Mam pytanie, jakie bylo kryterium wyboru ras doswiadczalnych?

Wybrane rasy predysponowane są raczej do ekstensywnego i półintensywnego chowu, dlatego też rodzi się pytanie czy i w jakim zakresie uzyskane wyniki mogą mieć przełożenie na obecnie użytkowane wysokoprodukcyjne linie kur nieśnych? W dalszej części rozdziału Doktorantka opisuje, kolejno dla każdej publikacji, zastosowane testy behawioralne, a następnie metody pomiarów parametrów fizjologicznych i mikrobiologicznych. Zaproponowany układ opisu tego rozdziału jest przemyślany i uporządkowany. W tym miejscu chciałby jednak zwrócić uwagę Autorce na bardziej staranne przedstawianie opisu prowadzonych badań. Przykładowo, określenie ze str. 19 cyt. ..., a następnie przetransportowana (w odpowiedniej temperaturze) do laboratorium.", pytanie co to jest odpowiednia temperatura? W opisie pierwszych dwóch publikacji jest podany wiek ptaków na których prowadzono badania, natomiast w trzeciej pracy cyklu tej informacji brakuje. Na str. 20 przy opisie analizy statystycznej (także załączonej publikacji wchodzącej w skład cyklu) Autorka wskazuje na szacowanie różnic cech między rasami, natomiast na str. 13 tego samego rozdziału jest informacja, że doświadczenie wykonano wyłącznie na jednej rasie kur.

Rozdział „Omówienie wyników” został przedstawiony łącznie dla trzech publikacji cyklu. Sposób prezentacji wyników jest przejrzysty i nie budzi zastrzeżeń.

Rozdział „Dyskusja” odnosi się kolejno do prezentowanych prac cyklu. Doktorantka omawia uzyskane wyniki własne oraz prawidłowo i kompetentnie komentuje je na tle dotychczasowych osiągnięć innych autorów. Sposób prowadzenia dyskusji świadczy o dobrej znajomości poruszanej tematyki.

W rozdziale „Podsumowanie”, Autorka przedstawia najważniejsze wyniki prowadzonych badań. Wskazuje, że brak ustalonej pozycji w grupie kur niosek może pełnić rolę stresora społecznego, dodatkowo zajmowanie podporządkowanej pozycji w grupie jest niekorzystne dla organizmu. Wielkość obsady ptaków kształtuje ich zachowanie, a zbyt wysokie zagęszczenie ogranicza jego rodzaje i chęć eksploracji otoczenia. Stwierdza, że niezależnie od zachowania proaktywnego/reaktywnego badana wartość użytkowa kur jest podobna, wskazując przy tym że ptaki proaktywne są zdolne do podejmowania decyzji zgodnie ze swoją motywacją i powinny być pożądanym typem osobowości dla ptaków utrzymywanych w warunkach fermowych.

Wnioski pracy zostały prawidłowo sformułowane, proponowałbym jedynie zachowanie kolejności zgodnej z prezentacją prac w cyklu (P1-P3).

Uważam, że problematyka badawcza ocenianej rozprawy doktorskiej ma istotne znaczenie poznawcze dla produkcji drobiarskiej wskazując na występujące powiązania profilu behawioralnego z cechami użytkowymi i fizjologicznymi kur niosek. W konsekwencji Autorka wykazała, że fenotypowa wartość cech użytkowych nie powinna odgrywać decydującej roli w ocenie dobrostanu ptaków.

Praca napisana jest poprawnym językiem, jednak w tekście występują różnego typu błędy edytorskie, które zaznaczyłem w otrzymanej wersji rozprawy doktorskiej.

Przedstawione w recenzji pytania/uwagi nie umniejszają wartości merytorycznej pracy, należy je traktować jako zachętę dla Autorki do stosowania bardziej dokładnego i starannego opisu prowadzonych badań.

Oceniana rozprawa doktorska Pani mgr inż. Kamili Janickiej zatytułowana: „Profil behawioralny kur nieśnych jako czynnik determinujący parametry użytkowe i fizjologiczne ptaków” spełnia wymogi stawiane kandydatom do stopnia naukowego doktora określone w art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2024 r. poz. 1571 z późn. zm.). W związku z powyższym wnioskuję do Rady Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie o dopuszczenie Pani mgr inż. Kamili Janickiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

